

'נתן' הביאה לחופי הארץ 73 מעפילים, על הגעתה לא הייתה ידיעה מודיעינית, גם לא התראה.¹ זו הייתה ספינת חופים קטנה שנרכשה על ידי סוכני המוסד לעליה ב', היא אותרה על ידם צפונית לנמל בארי, במספנה קטנה בברלטה כשהיא נמצאת בשלבי בנייתה האחרונים ומוצעת למכירה. אורכה היה 31 מטר, הדחקה 50 טון והיא הונעה באמצעות מנוע דיזל מסוג MAN. מהירותה המכסימלית הייתה 8 קשר.² שמה המקורי היה 'Nettuno' ואנשי המוסד שינו אך במעט את שמה. (האות א' התווספה בדיעבד לאחר הפלגתה השנייה, ארבעה שבועות לאחר מכן). כדי לרכוש את הספינה ולרשמה כחוק נעזרו אנשי המוסד, כבפעם הקודמת, באנריקו לוי. הכסף לרכישתה הגיע באמצעות חייל ארץ ישראלי, מהמתנדבים לצבא הבריטי, ששירת בגדוד ההנדסה בפלוגת 'החשמלאות והמכונאות' 544 וביצע עבור אנשי המוסד את עבודת הבלדרות.³ הספינה נרכשה באמצעות סוכן מקומי בשם קרלו מנארה ונרשמה על שם ניסים ג'ורג'יו (יהודי איטלקי מליוורנו). לאחר רכישתה החל תהליך הכנתה לקליטת המעפילים ולהפלגה. גם בכך נעזרו אנשי המוסד בחיילים הארץ ישראליים מפלוגה 544 ומיחידת ההובלה 468. בעזרת החיילים הובאו לספינה הדלק, המזון וגם אמצעי הניווט (מצפן ומפות).⁴

קרוב למועד יציאתה הגיעו מהארץ המלווים המיועדים, יצחק לנדאוור כמפקד ומיקי האפט כמלווה, שניהם אנשי פלי"ם. מכשיר קשר לא נלקח וגם 'גדעוני' לא היה בהפלגה. התכנית הייתה להפגיש את הספינה עם ה'דלין' שהייתה אז בדרכה מחופי הארץ לכיוון איי יוון ולקבל ממנה את מכשיר הקשר ואת ה'גדעוני' אך המפגש לא יצא לפועל.⁵

לצורך הפעלת הספינה שכר יהודה ארזי צוות שכיר של ימאים איטלקיים: רב חובל בשם מינרווני, מכונאי ומספר מלחים.

בבוקר ההפלגה הגיעו לספינה 73 בני נוער ממספר תנועות חלוציות. המפליגים נבחרו מתוך מספר מחנות הכשרה ומספריהם נקבעו על פי מפתחות תנועתיים

¹ סרני – ספינות, עמ' 31

² אהרוני – מוטות, עמ' 129.

³ שם, שם.

⁴ שם, עמ' 130.

⁵ ישראל חורב, "סיפור המעשה", ינאי ואלמוג – שערים, עמ' 244.

עליהן הסכימו שליחי התנועות שעשו באיטליה לצורך זה. הסעת המעפילים והעלאתם לספינה נעשו בחשאי ואין סימן לכך שנתגלו על ידי המודיעין הבריטי.⁶

הספינה יצאה מנמל בארי ב-27 באוגוסט 1945 בשעה 03:00 ועברה מדרום ליוון ומצפון לאי כרתים. לאחר מעבר הסקרפנטו פנתה הספינה דרום מזרחה, ישירות לכיוון חופי ישראל.⁷ לאורך כל ההפלגה לא נראה כל סימן שהספינה התגלתה או נעקבת. ב-4 בספטמבר, קצת אחרי אור אחרון, בשעה 18:30 התקרבה לחוף 'שדות ים' הטילה עוגן והורידה את המעפילים, ההורדה נמשכה עד השעה 23:30 ונעשתה באין מפריע.⁸ התצפית הקרובה ביותר של הבריטים נמצאה בגבעת אולגה וגם הפעם לא הבחינו אנשיה בפעילות. לאחר ההורדה הועלו על סיפונה מספר שליחים ופריטי ציוד שנדרשו מהארץ והספינה חזרה לאיטליה. בשונה מהפלגתה של 'דלין' הניחו בארגון ה'הגנה' שהספינה לא התגלתה ולא נחשפה והועידו אותה להפלגות ההעפלה נוספות.⁹

---

⁶ אהרוני – מטות, עמ' 130.

⁷ אתר הפלי"ם, "סיפור הפלגת נתן א".

⁸ אמ"ה, תיק 'נתן', מאת דוידקה נמרי אל מיכאל, מברק עדכון, 4.9.1945.

⁹ שם, שם.